

Výchovný ústav, středisko výchovné péče a střední škola Jindřichův Hradec
Gymnazijní 118/II
3117 01 Jindřichův Hradec

Vnitřní směrnice VÚ, SVP a SŠ J. Hradec VS – 08/18 „Plán prevence šikany a krizový postup jejího řešení“

Tato směrnice informuje zaměstnance Výchovného ústavu, střediska výchovné péče a střední školy Jindřichův Hradec (VÚ, SVP a SŠ J. Hradec) o problematice šikany a stanovuje postupy k jejímu předcházení a řešení.

Tato směrnice má celkem 4 strany

Obsah:

Definice.....	2
Šikana je chování s těmito znaky:.....	2
Šikana není:.....	2
Prevence	2
Preventivní činnosti - výchovní pracovníci	2
Preventivní činnosti – vedení zařízení:	2
Preventivní činnosti – ústavní metodik prevence:	3
Krizový plán	3
Znaky počínající šikany:	3
Obecný postup při řešení šikany nebo podezření na šikanu:.....	3
Strategie při vyšetřování počáteční šikany:.....	4
Postup při pokročilé šikaně s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti ..	4
Postup ředitele školského zařízení	4

Zpracovali: PhDr. Alena Böhmová, psychoterapeut VÚ, SVP a SŠ J. Hradec

Mgr. Luboš Randl, etoped VÚ, SVP a SŠ J. Hradec

Schválil: Mgr. Pavel Vítkovský, ředitel VÚ, SVP a SŠ J. Hradec

V Jindřichově Hradci dne 27. 9. 2018

Definice

Šikana je chování s těmito znaky:

- Cílené vůči jedinci nebo skupině
- Obvykle opakované a dlouhodobé
- Záměrem je oběti ohrožit, ponížít nebo zastrašit
- Oběť se neumí bránit a trpí
- Nepřímá šikana v podobě demonstrativního přehlížení a ignorování dívky

Šikana není:

- Jednorázový konflikt, kdy se aktivně brání všichni jeho účastníci (rvačka, hádka, nevhodný vtip apod.)
- Škádlení formou vzájemného popichování, vtipkování apod., kdy ani jedna strana nevnímá toto jednání jako újmu

Prevence

Preventivní činnosti - výchovní pracovníci

Preventivní činnosti za účelem vytvoření zdravého klimatu výchovné skupiny nebo třídy:

- podporuje rozvíjení pozitivních vztahů mezi dívkami
- jedná s dětmi jako s partnery při každé vhodné příležitosti
- udržuje ovzduší důvěry mezi dětmi a VP
- v kritických situacích dá jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat včetně využití výchovných postihů daných vnitřním řádem školského zařízení
- není lhostejný k projevům agresivity
- informuje dívky, na koho se obrátit při problémech – vychovatel, učitel, asistent vychovatele, etoped, metodik prevence-psychotherapeut, vedení zařízení, schránky důvěry, linka důvěry

Preventivní činnosti – vedení zařízení:

- schvaluje plán prevence šikany a krizový postup jejího řešení
- zajišťuje vzdělávání pracovníků v oblasti šikany
- zajišťuje doplňování ústavní knihovny o literaturu z oblasti sociálně patologických jevů
- zajistí v souladu s vnitřním řádem a dalšími příslušnými dokumenty školského zařízení neustálý dohled VP a učitelů nad dívkami
- zajistí, aby dívky a VP byli seznámeni s pojmem šikany a jejími negativními důsledky šikany
- podílí se na řešení krizových situací

Preventivní činnosti – ústavní metodik prevence:

- zpracovává a koordinuje plán proti šikanování a následně s plánem seznámí všechny VP
- podílí se na řešení krizových situací
- spolupracuje s okresním metodikem prevence, zdravotnickými zařízeními, psychology, orgány činnými v trestním řízení, orgány sociálně právní ochrany dětí a mládeže, probační a mediační službou, vhodnými neziskovými organizacemi a zákonnými zástupci
- podílí se na aktivitách v rámci prevence šikany

Krizový plánZnaky počínající šikany:

- dívka se separuje od ostatních dětí
- vyhledává blízkost VP
- zhoršení prospěchu, neomluvená absence ve škole
- má v nepořádku své věci – poškozené, špinavé, rozházené nebo často hlásí jejich ztrátu
- odřeniny, modřiny, zranění
- nejistota, ustrašenost při vystupování před ostatními dívkami
- dívka je smutná, depresivní, nešťastná bez reakce na pozitivní podněty
- od ostatních dívek je častována posměšky, kritikou, nadávkami, hrubými žerty
- je tělesně napadána, ale agresi neoplácí
- dostává panovačné příkazy a podřizuje se jim
- vyžaduje uzamykání svého pokoje zejména v nočních hodinách
- bez zjevného důvodu požaduje přeřazení na jinou skupinu, a to i s přísnějším režimem
- ztráta chuti k jídlu
- potíže s usínáním, neklidný spánek
- zmínky o možné sebevraždě, sebepoškozování
- odmítá se svěřit s tím, co ji trápí
- stěžuje si na neurčité zdravotní potíže, které přehání nebo simuluje

Obecný postup při řešení šikany nebo podezření na šikanu:

- informovat vedení zařízení a příslušné výchovné pracovníky
- dohodnout další postup, kdy je třeba přistupovat velmi uvážlivě a citlivě, brát v úvahu specifika daného případu, dodržovat diskretnost
- provést orientační šetření
- zvážit, zda požádat o spolupráci okresního metodika prevence, zda přivolat Policii ČR, či angažovat jiné externí instituce

Strategie při vyšetřování počáteční šikany:

1. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili
2. rozhovor s oběťmi – v soukromí
3. zajištění bezpečnosti obětí
4. nalezení vhodných svědků
5. rozhovory se svědky (nikoliv konfrontace obětí a agresorů) se zaměřením
 - kdo je obětí a kdo agresorem
 - kolik jich je
 - kdo je iniciátorem, kdo aktivním účastníkem
 - jakými formami šikana probíhá a jak dlouho
6. zajištění ochrany obětem, vyjasnění případných rozporů vzhledem k výpovědím svědků
7. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi – snažit se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování (měli by realizovat minimálně 2 VP)
8. v rámci porady vedení, porady vedoucích výchovných skupin, ad hoc jednání projednat, zda se jedná o šikanu a jaké závažnosti, jaká opatření učinit vzhledem k oběti a agresorovi i skupině jako celku
9. oznámit případné potrestání agresorů výchovné skupině nebo třídě, vyjasnit, že ústav nebude k takovému chování tolerantní

Postup při pokročilé šikaně s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti

1. překonání šoku VP
2. bezprostřední záchrana oběti
3. zajištění pomoci ostatních VP a domluva o vzájemné koordinaci činností
4. zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
5. nahlášení policii
6. vlastní vyšetřování, avšak je nutno konzultovat s policií, aby nebyly narušeny úkony trestního řízení

Postup ředitele školského zařízení

1. přijme informaci o šikaně
2. rozhodne, zda ústav zvládne šikanu řešit sám či zda je třeba externí intervence – specializované instituce, PČR
3. v případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů – v týmu je vždy vedoucí vychovatel výchovné skupiny popř. třídní učitel, metodik prevence (psychoterapeut), etoped
4. pokud dojde k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu provinění, oznámí tuto skutečnost Policii ČR a Okresnímu státnímu zastupitelství v Jindřichově Hradci, popř. příslušnému OSPOD